

Ivo Hulsbosch

Alleen hooi en een beperkte krachtvoergift zijn de hoofdbestanddelen van het rantsoen voor de melkkoeien bij Ivo Hulsbosch.

Aantal koeien:	45
Melkproductie:	10.600 3,90 3,60
Hoeveelheid land:	20 hectare
Aantal stuks jongvee:	60 pinken en 40 stieren

Ivo Hulsbosch

Ommezwaai van melk- naar fokbedrijf

Ivo Hulsbosch vereenvoudigde zijn bedrijfsopzet en focust zich nu op fokkerij

Melken met hooi en krachtvoer

Na een forse ommezwaai in de bedrijfsopzet legde Ivo Hulsbosch uit Jodoigne de focus op fokkerij. Werken met hoogwaardige genetica en daar zo veel mogelijk uithalen is het doel. Dat alles in combinatie met een eenvoudig rantsoen met hooi en krachtvoer.

tekst **Annelies Debergh**

Het ziet er bijna nostalgisch uit. Achter het voerhek van de Waalse 'Elevage de Roccafarm Holsteins' staat een rij melkkoeien in alle rust te smullen van een flinke berg hooi. Het feit dat er alleen maar hooi ligt en dat het desondanks toch om melkgevende dieren gaat, maakt de aanblik extra bijzonder.

Wie Ivo Hulsbosch er niet over aanspreekt, zou vermoeden dat het hier om het voerregime van het zogenoemde Kempen-systeem gaat. Het tegendeel blijkt waar. 'Ik wilde bewust geen Kempen-systeem waarin gewerkt wordt met onbeperkt hooi en onbeperkt krachtvoer. Vanwege de kostprijs wilde ik controle hebben over de krachtvoergift aan de dieren.' Voerspecialist van ForFarmers-Hendrix Stephane Moyart bedacht daarom een variant: het compleetsysteem. 'Met dat systeem krijgen de koeien beperkt krachtvoer met daarnaast onbeperkt hooi, graskuil of een andere combinatie.' De krachtvoergift is ruim en bestaat uit twee soorten krachtvoer. Naast een maxi-

mumgift van zeven tot acht kilogram lactatiestarter krijgen de koeien al naargelang de melkproductie tot tien kilo aangepaste standaardbrok. De computer verstrekt de beide krachtvoergiften volgens een specifiek schema. 'In het begin was het enerzijds zoeken naar een juiste krachtvoersamenstelling en anderzijds naar het juiste niveau van krachtvoergift. Dat heeft in het begin wel productie gekost.'

Vereenvoudiging in opzet

Het krachtvoer wordt zowel in een afsluitbare krachtvoerautomaat als in de melkrobot verstrekt. Voordeel is dat het aantal ophaalkoeien met dit type rantsoen erg beperkt is. 'Ik heb nu slechts één dier om op te halen voor de robot: een recent afgekalfde vaars. Als ik er eentje moet ophalen, dan gaat het vaak om een vaars of een koe met een klauwprobleem.' De uitgeweken Vlaamse melkveehouder

Het jongvee krijgt stro als basisrantsoen

Ivo Hulsbosch gooide om arbeidstechnische redenen een jaar geleden het roer op zijn bedrijf volledig om. Door problemen met zijn rug was hij genoodzaakt keuzes te maken. Hij verkocht de helft van zijn quotum en de helft van de grond, bouwde een nieuwe melkveestal met melkrobot en besloot zich te focussen op de fokkerij. Nog twintig hectare grond blijven over. 'Midden in deze Waalse akkerbouwstreek is een mestoverschot geen echt probleem. Het voordeel is dat ik door de verkoop van de grond de leninglast fors kon verlagen. Maar de bedoeling is er wel om met de resterende twintig hectare zo veel mogelijk hooi zelf te gaan verbouwen.'

Keuze voor melkrobot om arbeidsdruk te verlagen

Zeker zeventig procent van de kalveren getest op genoomfokwaarden

Terwijl de partij hooi vooraan het voerhek heel wat lustige bezoekers treft, is het bij de partij achteraan onbevolkt. 'Er is geen enkele voersoort waar zo veel variatie in kan zitten als in hooi', merkt Hulsbosch op. Zeg dus niet zomaar hooi tegen hooi. 'Daarom werk ik ook bewust met drie verschillende partijen hooi tegelijk. Zo kan ik de gemiddelde voerkwaliteit op een constanter niveau houden.'

Zelf hooi verbouwen

Hooi van goede kwaliteit is waar het om draait, maar dat is moeilijk te vinden op de markt. 'Hooi dat visueel goed lijkt, is nog niet altijd het beste hooi voor de koe',

zo heeft Ivo Hulsbosch inmiddels wel geleerd. De gemiddelde dagproductie ligt nu op 32,5 kg melk met 3,65% vet en 3,45% eiwit. Het ureumgehalte blijft behoorlijk stabiel tussen 2,6 en 2,8. 'De enige variatie die je ziet in de melkgift is te wijten aan de variatie in hooikwaliteit', klinkt het. De bedoeling is om de ruwvoerwinning zo veel mogelijk in eigen beheer te gaan doen om die kwaliteitschommelingen te beperken. 'Door het inzaaien van een structuurgras voor het stimuleren van voldoende herkauwactiviteit hoop ik in de toekomst niet meer afhankelijk te zijn van hooiaankopen.'

Wat de kostprijs betreft staat de kwaliteit

van het hooi centraal. 'Het rantsoen kan op het gebied van kostprijs alleen uit als je topresultaten bij de koeien draait. Om die topresultaten te halen is hooi van onberispelijke kwaliteit nodig', zegt Ivo Hulsbosch. Momenteel liggen de voerkosten op 16,5 eurocent per kilogram melk. 'Maar daar staan lagere kosten voor de opslag van het voer, sleufsilos en mechanisatie tegenover, omdat een voermengwagen overbodig is.'

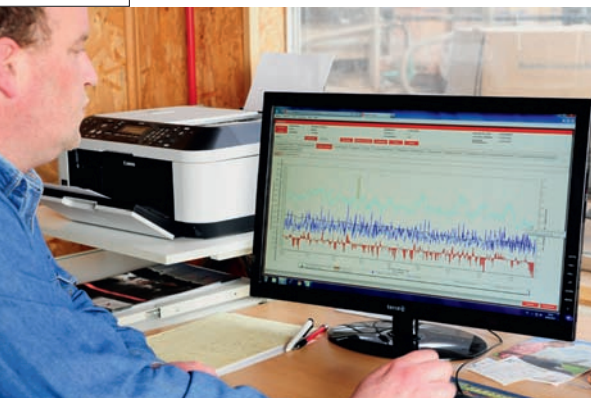
Ook bij de droge koeien is krachtvoer de basis van het rantsoen. Hier staat eveneens een afsluitbare krachtvoerbox. 'De krachtvoergift ligt bij de hoogdrachtige melkkoeien en vaarzen op minimaal vijf kilo in het begin van de droogstand. Vanaf 21 dagen voor kalven bouwt de computer de krachtvoergift op tot zeven kilo.' Een bijkomend voordeel van het werken met krachtvoer is de volledige samenstelling van het rantsoen. 'Het krachtvoer in de droogstand is uitgebalanceerd op het gebied van mineralen, het heeft een juiste calcium-fosforverhouding en bevat voldoende vitamine E.'

Naast het krachtvoer krijgen de droge koeien een natte graskuil, het jongvee krijgt gerststro. 'Gerststro is smakelijker, maar nu de voorraad bijna op is, moet ik straks overschakelen op tarwestro.'

Vaarzen kalven af van embryo

Ivo Hulsbosch vertelt dat hij het krachtvoer handmatig verstrekt in twee beurten. De groei van de pinken komt zo het eerste jaar op meer dan één kilo per dier per dag. Het vooropgestelde doel om dieren voor de leeftijd van twee jaar te laten kalven met een minimumgewicht van 570 kilogram na kalven wordt vlot gehaald. 'Met maximum vier kilo krachtvoer per dier per dag zijn de opfokkosten voor voer berekend op 1048 euro, gerekend vanaf de geboorte tot de leeftijd van twee jaar. Met een traditioneel systeem kom je wellicht niet duurder uit, maar gelijkaardige groeieresultaten zijn wel moeilijker te behalen.'

Uitgebreide dataverzameling via melkrobot

Krachtvoer verstrekt in afgesloten boxen

Drie verschillende partijen hooi gevoerd

De hokken voor het jongvee zijn allemaal dichtbevolkt. Met zijn hand maakt Ivo Hulsbosch een denkbeeldige lijn en toont daarmee de stiertjes, die voor de fokkerij worden verkocht. Toen hij het bedrijf in omvang terugschroefde, focuste Ivo Hulsbosch zich uit liefhebberij meer op de fokkerij. Een vooropgesteld doel was om stieren richting ki-stations af te zetten. De bedrijfsleider investeerde in allerlei fokmateriaal. Zo loopt in de droogstaande groep Macdochter Ven-Dairy Breesh, in 2010 het hoogste veilingnummer op de Holland Masters Sale tijdens de NRM en nu op Roccafarm gehuisvest.

Breesh, kleindochter van Regancrest Durham Barbie, was tweeënhal jaar lang aan de melk en gaf al ruim 200 embryo's. Breesh, die onder meer Snowman- en Numero Unozonen op de ki heeft, is een van de parels van de stal. 'Om genomisch interessante foklijnen binnen te halen heb ik in deze en andere fokdieren geïnvesteerd. Dat is een risico nemen, maar in het geval van Breesh heeft dat goed uitgepakt.' Door de uitgebreide fokkerij lopen in de melkgevende groep momenteel ruim zes-

tig procent eerstekalfsdieren. Pakweg tachtig tot negentig procent daarvan kalfde van een embryo af. De embryo's stammen uit de economisch meest interessante fokkoeien in combinatie met hoge genomicsvaders.

'Echt rekening houden met zware kalveren kan ik niet', legt Ivo Hulsbosch uit. 'Als je problemen krijgt met het afkalven, is dat meestal met een oudere vaars. Door een afkalfleeftijd van twee jaar aan te houden vermijd je dat de vaarzen te vet zijn, maar ook dat de kalveren te zwaar worden. Bij de kalving is het wel altijd nodig om een oogje in het zeil te houden.'

Bijna standaard genomitest

De jongveestalt telt nakomelingen van onder meer genomitieren als Shamrock en Numero Uno. Met de focus op stierenverkoop richting ki's ligt negentig procent van het stiergebruik bij vroege genomitieren. 'Zeventig tot tachtig procent van de kalveren die geboren worden, laat ik op genomfokaarden testen in de VS.' Ivo Hulsbosch heeft het over een aparte tak van sport als hij over de geïntensieveer-

de en doorgedreven selectie praat. De vaarzen in het eigen spoelprogramma krijgen zo bijvoorbeeld een speciaal afgestemd krachtvoer met een hoge energetische waarde. Zo kan niet alleen het aantal embryo's maar ook de kwaliteit van de embryo's positief gestuurd worden.

Met de eerste praktijkervaringen van genomisch geteste dochters in de eigen stal, trekt Ivo Hulsbosch voor zichzelf al de eerste conclusies. 'Nu de eerste genomisch geteste dochters zijn gekalfd, is voor mij duidelijk dat de genomische fokwaarde een goede voorspeller is. De plussen en de minnen zie je in de stal. Hoe dicht je uiteindelijk bij de genetica komt, hoe belangrijker de factor management wordt. Soms wijken de prestaties wat af van de voorspelling, maar het resultaat van een genomitest zie je later in de praktijk bijna altijd weer duidelijk terug.'

Segment voor de show

Het fokdoel ligt in de lijn van een compleet exterieur zonder fouten op onderdelen. Nadruk legt Ivo Hulsbosch wel op een goede vooruieraanhechting. 'Dat is een vaak vergeten kenmerk', vindt hij. 'Willen we dat een koe lang blijft lopen, dan is vooruieraanhechting een belangrijk onderdeel, zodat de uier ook op de langere termijn correct blijft.'

In het stiergebruik duiken behalve hoge genomitieren namen van enkele volwaardig afgeteste stieren op. Onder meer van Windbrook, Fever en Glauco lopen nakomelingen in de stal. 'Met bewezen exterieurstieren wil ik ook showdieren voor de prijskampen blijven fokken.'

Samen met Diamond Genetics maakt Ivo Hulsbosch werk van de eerste Belgische internetveiling, die loopt van 5 tot 8 april en gekoppeld is aan een opendeurdag van het bedrijf op 5 april. Dan zijn ook de te veilen dieren te zien. Vol belangstelling kijkt Hulsbosch uit naar het evenement. 'In fokkerij is het nodig om af en toe de deuren open te zetten en de genetica ook beschikbaar te stellen voor andere fokkers.'

Volop ruimte per dier in de nieuwe ligboxenstal

